

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 16. siječnja 2008.

Augustin: Ako svijet ostari, Krist je trajno mlad

Draga braćo i sestre!

Nastavljamo govor, što smo ga započeli na prošloj audijenciji, o velikom hiponskom biskupu svetom Augustinu. Četiri godine prije svoje smrti on je htio imenovati svoga nasljednika. Stoga je 26. rujna 426. u Bazilici mira u Hiponu okupio narod kako bi vjernicima predstavio onoga koga je odredio za tu slubu. Kazao je: "U ovom smo ivotu svi smrtni, no posljednji dan ovoga ivota za svakoga je pojedinca uvijek neizvjestan. Ipak, u djetinjstvu se nadamo dostići razdoblje adolescencije; u adolescentskoj dobi mladost; u mladosti odraslu dob; u odrasloj dobi zrelost; u zrelosti starost. Nismo sigurni da ćemo to dostići, no nadamo se. Starost, naprotiv, nema pred sobom neko drugo razdoblje kojem bi se nadala; samo njezino trajanje nesigurno je... Ja sam voljom Bojom stigao u ovaj grad u najvećoj snazi svojega ivota, no sada je moja mladost prošla, a ja sam već star" (*Ep* 213,1). U tom je trenutku Augustin objavio ime svoga nasljednika, svećenika Heraklija. Okupljeni narod eksplodirao je pljeskom odobravanja, ponavljajući dvadeset i tri puta: "Hvala budi Bogu! Hvaljen budi Krist!" Ponovno su vjernici kliknuli i odobrivali sve što je Augustin rekao o svojim nakanama za budućnost: godine koje su mu preostale htio je posvetiti još dubljem proučavanju Svetih pisama (*usp. Ep* 213,6).

Doista, slijedile su četiri godine izvanredne intelektualne djelatnosti: dovršio je značajna djela, započeo je nova ne manje naporna, vodio je javne rasprave s krivovjercima, zauzeo se u promicanju mira u afričkim pokrajinama što su ih opsjedala barbarska plemena s juga. U tom je smislu pisao knezu Dariju koji je došao u Afriku da bi smirio sukob između kneza Bonifacija i carskoga dvora, što su koristila maurska plemena za svoje pljačkaške pohode: "Najveći razlog

slave - izjavljivao je u pismu - upravo je u tome da se rat ubije riječju, umjesto da se ljude ubija mačem, te da se omogući i odri mir mirom, a ne ratom. Naravno, i oni koji se bore, ako su dobri, bez sumnje trae mir, ali pod cijenu prolijevanja krvi. Ti si, naprotiv, poslan upravo da bi spriječio prolijevanje bilo čije krvi" (*Ep* 229,2). Naalost, iznevjerena je nada o smirivanju afričkih područja: u svibnju 429. Vandali, što ih je poradi protuudarca u Afriku poslao sam Bonifacije, prešli su Gibraltarski tjesnac i proširili se Mauritanijom. Njihova je najezda ubrzo dosegla i ostale bogate afričke pokrajine. U svibnju ili lipnju 430. "razarači Rimskoga carstva", kako Posidije naziva ove barbare (*Vita* 30,1), bili su oko Hipona koji su počeli opsjedati.

U gradu je potraio sklonište i Bonifacije koji je, pomirivši se s dvorom, sada uzaludno nastojao spriječiti napredovanje napadača. Ivtopisac Posidije opisuje Augustinovu bol: "Suze su, češće nego inače, bile njegov kruh noću i danju, a došavši već do konca svoga ivota, više je od ostalih svoju starost provodio u gorčini i alosti" (*Vita* 28,6). I tumači: "Gledao je doista taj čovjek Boji pokolje i razaranja gradova; porušene domove po selima i stanovnike što su ih neprijatelji pobili ili natjerali na bijeg i raspršili; crkve lišene svećenika i svojih slubenika, svete djevice i redovnike raspršene posvuda; među njima, neke koji su podlegli mučenjima, neke koje je pogubio mač, neke koji su zasunjeni, kojima je oduzeto dostojanstvo duše i tijela, pa čak i vjere, te su prisiljeni na bolno i dugotrajno ropstvo neprijateljima" (isto 28,8).

Premda star i umoran, Augustin je ipak ostao na bojištu, tješeci sebe i druge molitvom i razmatranjem otajstvenih nauma Providnosti. Govorio je u tom smislu o "starosti svijeta", kao što je to već dosta godina ranije učinio kad je tješio prognanike iz Italije koju su preplavili Alarikovi Goti. U starosti, govorio je, obiluju nevolje: kašalj, upale, slabost, nemir, iznemoglost. No ako svijet ostari, Krist je trajno mlad. I stoga je pozivao: "Ne odbacuj mogućnost da se pomladiš zdruen s Kristom koji ti kae: Ne boj se, tvoja će mladost biti obnovljena kao mladost orla" (*Serm.* 81,8).

Kršćanin dakle ne smije klonuti, nego se mora zauzeti u pomaganju onome koji je u potrebi. To ovaj veliki crkveni naučitelj predlae dok odgovara biskupu Tiabea Honoratu, koji ga je bio zapitao smije li, pred prijetnjom barbarskih osvajanja, neki biskup ili neki svećenik ili bilo koji čovjek Crkve pobjeći da bi spasio ivot: "Kad je opasnost jednaka za sve, to jest za biskupe, klerike i laike, oni kojima su potrebni drugi neka ne budu napušteni od onih koji su im potrebni. U ovom slučaju neka se svi presele na sigurna mjesta; ali ako neki moraju ostati, neka ih ne napuste oni kojima je dunost da im pomau svetim otajstvom, tako da se zajedno spase ili zajedno izdre nevolju koju će Otac obitelji htjeti da podnesu" (*Ep* 228,2). I zaključio je: "Ovo je najviši dokaz ljubavi" (isto 3). Kako u tim riječima ne prepoznati junačku poruku što su je toliki svećenici stoljećima prihvaćali i usvojili?

Hipon je odolijevao napadima. Augustinov dom-samostan otvorio je svoja vrata da primi biskupe koji su traili utočište. Među njima bio je i Posidije, već otprije njegov učenik, koji nam je mogao ostaviti svjedočanstvo iz prve ruke o tim posljednjim, dramatičnim danima. "Trećeg mjeseca opsjedanja grada - pripovijeda Posidije - u vrućici se poloio na postelju: bila je to njegova

posljednja bolest" (*Vita* 29,3). Sveti je Straar iskoristio to konačno slobodno vrijeme da se još snanije posveti molitvi. Običavao je reći da se nitko, biskup, redovnik ili laik, koliko god besprijekorno moglo izgledati njegovo ponašanje, ne moe suočiti sa smrću bez prikladne pokore. Stoga je neprekidno u suzama ponavljao pokorničke psalme što ih je toliko puta izgovarao s narodom (usp. isto 31,2).

Što mu se više pogoršavala bolest, to je više umirući biskup osjećao potrebu za samoćom i molitvom: "Da ga nitko ne bi ometao u sabranosti, desetak dana prije no što će izaći iz tijela, zamolio je da se ne dozvoli nikomu ući u njegovu sobu osim u vrijeme kad su ga dolazili pohoditi liječnici ili kad su mu donosili jelo. Njegova je volja do kraja izvršena, a on je cijelo to vrijeme prianjao uz molitvu" (usp. isto 31,3). Prestao je živjeti 28. kolovoza 430. godine: njegovo veliko srce konačno smirilo u Bogu.

"Za ukop njegova tijela - izvješćuje Posidije - prinijeta je Bogu rtva, kojoj smo i sami nazočili, a potom je pokopan" (*Vita* 31,5). Njegovo je tijelo, ne zna se točno kada, preneseno na Sardiniju, a odatle oko 725. godine u Paviju, u baziliku San Pietro in Ciel d'oro, gdje se i danas nalazi. Njegov prvi ivotopisac o njemu je dao ovaj završni sud: "Ostavio je Crkvi vrlo brojna kler, kao i muške i enske samostane pune osoba zavjetovanih na uzdržljivost pod poslušnošću svojih poglavara, te knjinice koje sadre njegove knjige i govore, ako i djela ostalih svetaca, iz koji se prepoznaje koje su, po Bojoj milosti, bile njegove zasluge i njegova veličina u Crkvi, i u kojima ga vjernici uvijek iznova nalaze ivoga" (*Vita* 31,8). To je sud kojem se i mi moemo pridruiti: u njegovim spisima mi ga "iznova nalazimo iva", te još i danas u njemu nalazimo svjetlo i utjehu na svome putu.

Poziv:

Prekosutra, u petak 18. siječnja, započinje uobičajeni Tjedan molitve za jedinstvo kršćana, koji ove godine dobiva jedinstveno značenje, budući da je prošlo sto godina otkako se obiljeava. Tema ovog Tjedna poziv je svetog Pavla Solunjanima: "Bez prestanka se molite" (*1 Sol* 5,17). Taj poziv i sam rado ponavljam i upućujem cijeloj Crkvi. Da, potrebno je neumorno moliti, uporno traćći od Boga veliki dar jedinstva svih Gospodinovih ućenika. Neiscrpna snaga Duha Svetoga neka nas potakne na iskrenu zauzetost u potrazi za jedinstvom, da mogujemo svi zajedno ispovijedati da je Isus jedini Spasitelj svijeta.